

PAVEL VONDRUŠKA

Profesor Smoljak mi předal jeden dotaz: Je pravda, že všechny anekdoty za Rakouska-Uherska vymyslel Cimrman? Cimrman je autorem celé řady anekdot. Ovšem výlučné autorství všech anekdot mu připisovat nemůžeme. Anekdota je, jak známo, záležitost folklórní, je to součást lidové tvořivosti podobně jako například národní píseň, čili autor je zde většinou anonymní. Když slyšíme nějakou hezkou národní píseň, často litujeme, že autora nelze vypátrat. U anekdoty tomu bývá naopak. Co tedy vedlo Cimrmana k tvorbě anekdot? Když na sklonku života bilancoval svou uměleckou činnost, došel k neradostnému závěru: ani jedno dílo pod které se podepsal nedošlo uznání. Proto se Cimrman rozhodl ustoupit do anonymity a stát se autorem folklórním. Jasně rozpoznal, že moderní doba odsoudí k zániku lidovou tvořivost v takových oblastech, jako je národní píseň, pohádka, pověst a nebo přísloví. Jediné co z ústní folklórní tvorby nezemře a zůstane živé je anekdota. V této tvorbě Cimrman z počátku tápal. On se domníval, že například oblast obecných mezilidských vztahů, je již vyčerpána. Pokoušel se tedy těžit humor z jednotlivých specializovaných oborů. Jsem patřící jeho anekdoty odborné s řadou podskupin. Patří sem například anekdoty veterinární, železniční, radioaktivní, hodinářské a podobně. Tyto anekdoty nebyli špatné, ale vzbuzovali smích jen v úzkém kruhu zasvěcenců. Já bych si mám dovolil jednu takovou anekdotu přednést, aby jste měli představu jak ty anekdoty vlastně vypadaly. Takže bych vybral jednu anekdotu optickou:

Cyrano z Bergeracu si k stáru opatřil brýle. Jednou večer přijde ke své Roxaně a povídá: 'Že se nestydíš Roxano, je ti 50 a děláš mi tu stojky'

Tak tady je třeba vědět, to je taková všeobecně kulturní znalost, že Cyrano měl dlouhý nos, takže když s ty brýle nasadil zřejmě se mu ohnisko čočky dostalo daleko před oko, takže do zřítelnice přicházel ten obraz již obrácen a tak vznikl dojem té Roxaniny stojky. Tak se mi zdá že by se vám ty anekdoty i líbily. Tak já bych si vám dovolil přednést ještě jednu, stejně vtipnou, byla by to tentokrát anekdota chemická. Je velmi krátká: H_2SO_5 . A zase smích jen na několika místech, patrně nějakí chemici, protože jenom chemik ví, že síra by v této sloučenině byla osmimocná, což je pro chemika něco tak strašně komického! My dnes víme, že taková sloučenina existuje, je to kyselina peroxosírová, ale myslím že tím si nebudeme takovou krásnou anekdotu kazit.